

Nº 1

Januaro - Marto 2006

KURIERO INTERNACIONA

Redaktero: Jean Martignon

Imprimita en Europa

REDAKTERO

Jean Martignon,
12, rue Maurice Utrillo, F-91600 Savigny sur Orge, Francia - France.
jeanmartignon@minitel.net e martignon.jean@wanadoo.fr

KURIERO INTERNACIONA

KURIERO INTERNACIONA publikigesas ye singla trimestro e la yarala abono esas po 10 euri. Publikigita kun la afabla helpo da :

Editerio Krayono - Fernando Tejón
Los claveles, n°6, B. E-24400 Ponferrada, Hispania
krayono@yahoo.es

L'Ido respondas la advoko di mondo qua perdis sua centro, la koncio di lua spiritala konekteso, e l'etikala valoraji di personala diciplino e sociala responsiveso.

Karl Schlotterbeck

VORTO DAL REDAKTERO

Pro ke nia linguo esas artificala idiomo e ne esas uzata parole e skribe (jurnali, libri, radiofono*, televiziono) singladie, ol esas e restas nur skemo qua ne ja developis ed uzis lua omna posiblesi, tote simple pro ke nulu exploris li nek establis reguli (me ne parolas hike pri gramatiko, ma pri la savo di linguo en omna posibla cirkonstanci qua igas ol vivanta e qua konsistas ek neskribita e neoficale establisita reguli). Nia preirinti perdis tro multa valoroza tempo por diskutar pri linguo-reformi ed «obliviis» krear literaturo, e sen literaturo linguo ne vere existas. Certe, ni havas la bona fortune ke existis ye la fino dil XXma yarcento Andreas Juste ed Heidi Neussner, qui havis splendida linguo-uzado di Ido, ma li es(i)a(s) poeti e la poezio esas tote aparta linguala feldo.

Do, kun la kreskanta nombro de ldisti e pro ke (adminime duminstante) ni ne plus interdisputas pri linguo-modifiki, rinaskas literaturo en Ido, mem se ita literaturo esas

precipue nur buletinala. Ma, juste, pro ico ke Ido esas divenanta vere vivanta linguo, la literaturo-laboranti devas krear lia linguo, nam se Ido havas bona vortaro e gramatiko, nia pioniri qui laboris precipue abstrakte ne povis imaginar omna linguala problemi, quin homi laboranta konkrete pri literaturala realaji, o mem kozi di la singladia vivo mustas afrontar e solvar (min o plu bone). Ed ico eventas erste cent yari pos la nasko di Ido !

En la realeso, ye la komenco dil yari 1920, Ido havis debuto di literaturo qua esis esperigiva e bona tradukisti pruvis ke nia interlinguo povas esar valoroza instrumento literaturala same kam ciencala. Regretinde, ica omno frakasesis per la interveno dal rozozo Edgar v. Wahl qua atraktis ldisti por sua miskonceptita idiomu OCCIDENTAL lor la kongreso di Dessau en 1922 e mem, plu male, poslasis lua partisans en la alta ofici di nia movado por reformar Ido e similigar nia linguo ad Occidental. Il faliis, ma la reformeri produktis krizo qua extreme plufeblogis e dekadigis nia movado, ed erste la aparo dil interreto donis a lu nova chanco. Edgar v. Wahl perdigis da ni valoroza tempo. Ma ica mala ago ne esis fortunigilo por lu. En un de lua letri, il plendis ke la ldisti atraktita da Occidental volis sencese reformachar lua linguo. Il konsilis mem a li abandonar Occidental e krear lia propra idiomu quin li povus modifikar sengunvole ! Regretinde, ico eventis tro tarde e la malaji facita da lu e lua partisans havis duriva konsequi.

Me memoras ke kande me lernis Esperanto, me povis komprar facile multa libri (e ne libreti) same kam multa revui (e ne buletini) e, danke ico, me povis rapide lernar multa vorti ed expresuri necesa, sen tro funde studiar la gramatiko e senfine konsultar dictionarii. Tale, me atingis rapide alta nivelo en Espo. Ico ne esas posibla en Ido, nam ni ne havas suficanta modeli. Konseque, la ldisto, qua volas laborar serioze por e per nia linguo, devas senfine revizar la gramatiko e konsultar tre ofte la dictionari(o)(i). Kom rezulto, on konstatas ke on devas sencese plubonigar sua savo pri la linguo, nam on devas sencese korektigar anciena erori, pro olim miskomprenita kunteksti en qui la vorti mustas uzesar. Por tale dicar, on devas krear propra linguozado, qua samatempe devus esar modelatra pro indijo de konocata anciena e valoroza autori. Ico, certe havas sua bona latero, nome pro ke ne existas shablono imitenda on esas plu libera, ma altralatere on devas laborar plu harde por trovar solvuri a konkreta problemi linguala pri qui, nek nia preirinti, nek la prilingua diskuteri obsedata per abstraktatji, interesesis. Me regretas tala situeso, nam ne esante linguisto nek altanivela autoro o tradukisto, me ne prizas esar pioniro en la literaturala feldo, ma, til nun la homi qui povus agar plu bone kam me carelate, ne laboras konstante e tenace. Do, nia samideano Fernando Tejon (tre apta redaktero dil interretala buletino ADAVANE !) e me, ni amba esas la pioniri di moderna Idala literaturo. Nefacila e negratitudoza tasko ! Ma nulu facis la necesa laboro ante ni. Me esperas ke ni, tamen, sucesos en nia laboro e ke danke ni (e posibla futura valoroza Ido-laboranti) Ido povos uzesar omnadomene e ne plus esos nur skemo, ma altavalora literaturala realeso e plene uzebla konverso-instrumento.

Sincere via. JM :::---

OI ELEUΘERI (LA TRUBADURI DIL XXIma YARCENTO)

Lor recenta voyajo a Grekia me kompris diski di lokala famoza « rock 'n roll »-anta monaki quin onu nomizas ibe « Oi Eleftheri » t.e. « La libera Monaki ». Ita tre nekonformista monaki havas granda suceso pro ke li esas proxima a la simpla homi e kantas en belega e muzikatra linguo kun ofte tre poeziala teksti la eterna sentimentanti qui agitas la homala anmo : amoro, nostalgio, melankolio, patriotismo, religiala fervoro. Ili ne ganas pekunio por su ipsa ma por helpar geyuni di desfavorizita sociala medii e por grantar a li bela vakanci quin li ne povus juar sen lia helpo. Hike mikra tradukuro de artiklo pri « Oi Eleftheri ».

LI DANSIGAS KUN DEO PER « ROCK »-MUZIKO E « REGGAE »

« Omna yuni askoltas muziko. Konseque esas plu facila parolar a li pri Deo per muziko, pro ke ol esas la linguo quin li konocas maxim bone », tale explikas patro Panteleimon, guidanto dil grupo Eleftheri (« La libera Monaki ») olqua dum periodo de min kam quar yari publikigis quar Kompakta Diski. Omna dicita diski juas la maxim granda suceso che la Greka publiko e premiizesis kom ora e platina diski. Akompanante lu, du altra yuna regulieruli dil monakerio di Santa-Avgostinos, en meza Grekia, qui surnomizesis la « Paparokades » (la « rock'n roll »-anta monaki), kantas, vestizita per la tradicionala nigra robo, Kristana e patriota temi per « dance music », « rock », « reggae » o

baladi. Li plenigas la koncerto-chambri ed esis aktori di plura « video-clips ». Li komencis kantar kune e registrarar kaseti en somerala yuni-kampeyo, qua organizesis da lia monakerio. E pro ke li volis satisfacar la demandi por kaseti-kopiuri, qui venis de tota Grekia ed a qui li respondis « gratuite », li serchis la helpo da specialisti. Lia unesma disko, « Me lernis vivar kom libera homo », obtenis senfrista suceso. La maxim recenta albumi dil « Paparokades » inkluzas mem tituli en la Angla. Komence la Greka klerikaro poke prizis ica entraprezo, olqua ne esis tre konciliebla kun la ortodoxista humilesos. La retroveno da ca grupo a la monakeriala vivo ne cesigis omna jaluzesi. La monaki explikas ke lia gani donacesis a karitatala verki od esis kolokita por jerar lia vakancala kampeyi. Segun arkimandrito Nektarios Moulatsiotis, qua esas la spiritala patro di lia monakerio, « Ica grupo intencas salvar la yuni de la tenti dil moderna vivo e, en la skopo rikonquestar li por Deo, lu uzas la sama instrumenti kam la diablo ». La interretala pagino di « Οι Ελευθερι » (Oi Eleftheri) www.freemonks.gr postulas la laboro, dum la tota jorno, da monako por respondizar la mili de ricevita e-mesaji.

Extraktita de artiklo publikigita en LE FIGARO e tradukita da JM

KANTI-POEMI DIL ELEFTHERI

HEMO EN LA STELI

Sur la vasta maro e sur la mont-inklinesi vu voyajas penoze e vu havas marveloze pura revu, ma la tenti dil mondo tandem kaptis vu. Nun la spektaklo finis e vu esas parfatigata, e plendante vu dicas a me, ke, interne di vu, vu havas l'impreso quaze vu ne vivabus. Extensez vua ali, tale vu ne sizesos per la kaptilo dil pavoriganta falchanto. Kun blanka kolumbo en vua kordio, vu trovos hemo en la steli. Vorti sen substanco, granda promisi vana, multa homi dicis amaso de oli a vu, ma nun oli desapararis e vu esas abandonata, tote sola, e ti qui travivis la mirakli dil Paradizo susuras sekretaji a vu. Staceskez e departez ante ke la sturmo eruptos.

ME LERNIS VIVAR KOM LIBERA HOMO

Populi di omna nazioni unionez vi ! La Nova Ordino Mondala advokas ni. Ni intermizez en la sama recipiento. Kande vi manjos, drinkos e dormos, li kontrolos vi en omna loko ube vi esos, vi vivos en la skopo laborar por li. Me ne volas granda patrono pro ke me lernis vivar libere, e me klamos ico en la stradi, mantenez via justa fido por granda ideali, nia lando ne esas vendota, la Eklezio nulatempemortos, e nia historio ne obliviesos. La Sendia civilizo facas kontrati ed interkonsenti. Vi ne plus esas persono ma nombro. Guidanti, fablatre richa viri e bankisti, posedanti di televizionala kanali, « docas » la « justa » voyo a nia filii. La humanisti e la policani dil nazioni parolas pri paco, ma li bombardas ni e sekurigas ni per minaci. Amo, vereso e yusteso esas ruinita per la modernigo. Rezistez e ne cedez mea frati, nam Deo existas.

KANDE VUA ANMO PLORAS

Brilanta nokti qui brulas, remorsi, civito direktita per manui senlega. Vua vivo esas interne di kajo, en blinda entuziasmo di qua vu kredas ke ol esas senfina, hike vi nun dansas kun li. E la pavoriganta falchanto guatas e vartas, lu levas la glaso por drinkar plusa vivo. Kande vua anmo ploras, kande vua anmo ploras, en mondo qua ne havas spaco por olu, esas voco qua demandas pri ol. Kande vua anmo ploras, kande vua anmo ploras, venez amiko, Deo parolas a tu e la vivo ridetas a tu. Brilanta nokti qui brulas, perdita hori por regretar. La ruleti turnas e la ludo esasfurtisto. Mili de sufri en nur instanto, un plusa nokto komencas, la alkoholo interne di vu propozas falsa sugestis e la pavoriganta falchanto guatas e vartas, nam lu envidias la suflo di vua yuneso, pro ke lu savas ke la matino venos por vu.

SUNLEVO

En la venti dil vintro, di nia kordii vu direktiez la navo e sekurigez ni, nam por la kombato dil amo, vi kantas per mili de himni. Tra la yarcenti la kloshi sonas e la voci dil tempo parolas pri vu. Levanta astro, levanta suno, sendez vua lumo a mea anmo. Levanta astro, levanta suno, la tempi desapararas. Ne importas quanta yari pasis, ne importas quale, segun semblo, la vivo chanjis nam la eterna etikala valoraji ne chanjas ed oli extensesas a la tota mondo mediacas da vu. Ti qui vivas en la lumoza fairi di la pregi esas sur streta voyeto. Levanta astro, levanta suno, sendez vua lumo a mea anmo. Levanta astro, levanta suno, la tempi desapararas.

Tradukis Dimitrios Alexakis

RECENTA VOYAJO A GREKIA

Che mea laboreyo organizesis recente vojajo a Grekia quan me partoprenis. Yen rezumo pri mea seĝorno ibe.

La departo por ica vojajo eventis tre frue, ye la saturdio 27ma di mayo 2006, ye 6 kloki matine, che la aeroportuo di Roissy/Charles de Gaulle. Pos tri hori de senproblema flugado, ni arivis a l'aerportuo di Athina ye 10 kloki (on mustas avancigar la aguleti dil horlojeti ye un horo kande on iras de Francia a Grekia). Me povis sen desfacilaji telefonar a mea familio per mea poshtelefono (icon me ne sucesabis agar lor preirinta vojajo exterlande kun mea anciena poshtelefono) por informar lu pri mea bona arivo. Ni eniris autobuso e ni iris a la direciono di nia klubohotelo « Kinetta beach » distanta ye 60 kilometri de Athina cirkume e jacanta an la marbordo. Ibe ni arivis ye 13 kloki.

Ni quik repastis e gustis de ecelanta Greka ed internaciona nutrivi. La deser-dishi esis aparte saporozaj kun delicoza Greka kuki. Pose, ni iris repozar, nam ni pasabis nokto sen dormar dum vartar la tre frua aviono-departo (la formalaji por acesar nia aviono-plasi komencabis ye 4 kloki matine). Ni erste plu tarde spektis la bela plajo sub brilantega suno e la balno-baseno jacanta apud la hotelo. En nia vasta hotelego esis precipue Franci, ma anke esis Greka klienti, e me facis a me ofte questiono qua esos lancinanta dum mea tota Greka seĝorno : Kad la soni di la Greka similesas olti di la Hispana o di la Italiana linguo. Kelkafoye, me havis l'impreso audar Italiani, ma altrafoye me kredis audar Hispani. Me nulatempe povis rezolvar la respondo ad ita questiono. Cetere, la Hispana e la Italiana lingui esas inter le maxim bela di la mondo, ma me preferus havar plu klara ideo pri la Greka.

Ye la sequanta dio, 28ma di mayo, ye 10 kloki ni esis invitata kunvenar en chambrego dil hotelo por askoltar quale funcionas nia gasteyo e por enskribigar ni por exkursi. Me selektis entreprenar omna posibla exkursi, nam me venis precize taskope a Grekia. Koncerne la klubo-vivo di la hotelo, ico ne interesis me, nam me ne plus esas tote yuna e me konocabis la famoza vakanco-klubo « Mediterranée » lor lua maxim splendida tempo, kompare ad ica klubo la altra vakancala klubi esas nur pala reflekteto.

Dum la posdimezo di ca ipsa dio previdesabis exkurso per navo en la golfo di Korinthos, olqua separas nord- e meza-Grekia de la sudo di ca lando (regiono Peloponesia) e transformas ol preske ad insulo. La marala vehado duris dum plura hori e ni povis admirar kelka marbordala vilaji, ma precipue la granda spektajo esis la ponto traირanta la golfo qua konstruktis ye la fino dil XIXma yarcento e quan ni trairis sube. Dum halto, ti qui volis plunjar havis la posibleso natar dum quarimo de horo. Ico, mea-opinione, esis vere kurta tempo. Ecepte la vidaji di la Egea maro e di la Greka suno e dil la ponto super la golfo, ne esas multo mencioninda, ma ni pasabis agrebla posdimezo.

Ye la 29ma di mayo, lundie.

Itadie, matine, previdesis kurta exkurso e rapida vizito a la akropolo (akropoli en la Greka) di Athina.

Dum la autobusala vehado ad Athina, nia guidistino nomata Ioulia parolis a ni, i.a. pri la mito di Thesevs (Theseus) qua liberigis Athina dil plago dil minauto. Me esis kontenta lektir multe pri la Greka mitologio, nam tale me povis esar atencoza senpene, dum ke la homi qui ne interesesis aparte pri la Greka kulturo, antee, enoyis e ne povis askoltar kun granda atenco. Me questionis nia guidistino quale la Greki pronuncas nunepoke Thesevs (Theseus), e ye mea astono el respondis a me : Thisias. Tale me ne obtenis vera respondo pri la justa pronunco dil antiqua Greka nomi.

La pejazo quan ni vidis dum nia voyirado esis olta di bela marbordo sub brilantega suno e bluega firmamento unlatere, e di kelke rokoza kolino sat abrupta altralatere, nia choseo esis sat streta e apude vers la marala latero ni povis vidar la reli di la fervoyo qua ligas Athina a la sudo di ca lando.

Fine, ni arivis en Athina. Pro cirkonstanci historiala la chefurbo di Grekia havas, segun aserto da nia guidistino, 5 milion habitanti e kaosatra arkitekturo. Ol tamen ne esas vere leda, ed on povas anke trovar bela ed eleganta quarteri en ol, precipue cirkum la placo Onomia e la strado Sindagma ube stacas la Parlamento.

Ni iris a la akropolo. En arkaika Grekia, la akropolo esis fortifikata loko stacanta sur altajo ed ube rezidis la aristokrati e lia familii. Sube, sur la planajo habitis la simpla civitani, ma kaze di alarmo, atako o milito la plebeyaro darfis refujar a la akropolo, qua tale pleis la sama rolo kam nia fortresi plu tarde en nia west-Europala Mezepoko. Pose, dum la klasika epoko la akropolo divenis sakra loko dedikata a la deino Athena protektantino di ca urbo. Erektesis sur ol splendida templo honore ad Athena e qua nomizesis la Partenono (t.e. konsakrita a virgino, nam Athena esis eterne virga). Lor la tempo qua sequis lua konstrukto, la Partenono esis neimaginebla splendidajo por ni, nam ol esis laborita segun omna arkitekturala savo di klasika Grekia e per skultarto-kapableso di qua ni ne heredis la cienco, lo omna esis ornita per admirinde belega kolori. La Greki di ca tempo esis ja tre injenioza por transportar dikega petri marmora ad alta kolino kun la limizita moyeni quin li disponis taepoke.

La Partenono grandaparte destruktises en 1686 pro ke Veneziani lore siejis Athina okupata dal Turki. Ici laste nomita, kom grosiera barbari, instalabis pulvereyo CHE LA PARTENONO ! Kompreneble katastrofatra explozo destruktis ol, kande bombo falis adsur lu. Ma la Greki, nunepoke flegas amoze ica impresiva ruinajo qua restas simbolo di lia klasika arkitekturo e li volas mantenar ica ruinajo maxim bone ma nule intencas restaurar ol en lua anciena stando, nam li timus krear ulo neautentika ed artificiala. Pos

spekto di la Partenono e lua cirkumajo kun la expliki da nia guidistino, ni kontemplis la urbo Athina de la akropolo. Pose, ni havis libera tempo dum mihero, e ni darfis vizitar la muzeo dil akropolo, qua kontenas precipue splendida skulturi di klasika Grekia, regretinde sen guidanto por explikar e komentar a ni ica marveli. Cetere, ni disponis tro poka tempo.

Ni retrovenis a la planajo e ni povis vidar multa turisti. Nerare on vidas anke nigri, ico esas nek shokanta nek desagrebla. Opozite, me vidis islamista mulieracho surhavanta kaptuko, kun infanteto, qua sidis en mikra parko, e me skandalesis ed iraceskis quale sempre kande me vidas tala personi. Nome, se me ne esas enemika a moderata Mohamedisti qui vestizas e vivas normale, me nule esas tolerema ad extremisti, nam li ipsa nule esas tolerema ad altri. La dicita mulieracho agabus plu saje per ekmigrar a Saudia Arabia, od a la islamista republiko di Iran, nam ibe la kaptuko esas obligala ed altra maniero vestizar interdiktetas. Ocidento esas fola e suocidema aceptar tala nedezirinda fanatiki. Plu tarde, ni haltis nefore del Onomia placo e ni havis libera tempo por vizitar la cirkumajo traitante komercanta strado.

Me vizitis katedralo dedikata a santulo. Me kelke deceptesis nam ol esis tro obskura en la internajo. Tamen, me vidis ulo quan onu povas ofte vidar en ortodoxista kirki, nome ikono di santo quan religiani (precipue mulieri) kisas. Me ekiris la tro obskura katedralo stacanta opoze a mikra placo e me retroiris flonar a la komercanta strado.

Quale dum mea cetera sejourno la temperaturo esis varmega, ya mem plu varma kam en Paris dum la kanikulala monato julio di ca ipsa yaro. Fortunoze esis ombro. Promenante me povis vidar jurnali-kiosko e me probis lektar e komprenar la tituli. Me divenis atencoza kande me vidis jurnalo titulizita TRITO MATI (TRIESMA OKULO). Quale on povis expectar lo, ico esas jurnalo min o plu pri okultismo e similaji. Me sucesis lektar sur la unesma pagino ke la aktuala krizo produktos milito en Proxima-Oriento e ke la statestro di Iran esas adepto di kredo ye la balda adveno di Mohamedismo-mesio. Me astonesis povar lektar e komprenar ica omno ed evidenteskis por me, ke, kande onu lernas stranjera linguo, on devas avan omno lernar atencoze la vortaro. Malgre la prejudiki qui regnas cateme la gramatiko esas min importanta, ol esas nur ico qua cirkondas la vortaro e qua precizigas ol.

Regretinde lor la linguo-lernado, la docisti e la lerno-libri grantas exajerita importo a la gramatiko e min multe a la vortaro. Nome, me sucesis lernar sat bone Greka vortaro, tante plu ke ol, grandaparte, adoptesis da multa Europana lingui e camotive multa Greka vorti esas sat facile rikonocebla e komprenebla, dum ke me ne vere sucesis lernar la gramatiko. Ma danke la vorti e mea modesta vortarala savo, me povis komprenar multo. Pro ke on proximeskis ye la tempo di 13 kloki me esforcis irar avan la Parlamento nam ibe tainstante devis eventar la remplasigo dil guardaro, ma

por irar avan la Parlamento, me mustis trairar la choseo. Ico ne esis agreablajo, nam la automobilala trafiko esas rapidega ed aparte febroza en Athina. Kompare ad ol la sama trafiko en Paris esas tote tranquilla e sat lenta. Me arivis ye la justa tempo, akompananta multa altra turisti, por spektar ica remplasigo dil guardaro e fotografar la evzoni (Greka soldati folkloratre vestizita e qui esas la guardani dil Parlamento). Kelka de mea samgrupani esis anke ibe. Kande ico finis, ni retroiris a nia autobuso ed a nia hotelo. Lo esis la fino di nia ekskurso di ta dio.

Ye la 30ma di mayo, mardie.

Ye la 30ma di mayo previdesas la vizito di Mikines ube jacas la mitala tombo di rejo Agamemnon. Akompanata da nia guidistino Athena en turismala autobuso, ni deskovras la sudala parto di Grekia, nome Peloponesia. Ye nia astono, la ruo e la kolini esas plu verda hike kam en la regiono di Athina. Anke la vilaji esas plu charmiva e plu richa. Me pensas ke se me savus fluante la Greka, me volunte vakancus en tala vilaji pitoreska, neta e florizita. Fine, ni atingas nia ekurso-skopo e ni vizitas la restaji dil akropolo lokala per trairar la famoza leoni-pordego. Pose ni iras a kelke distanta

loko ube esas la tombo dil rejala familio dil Atreidi. La aludata loko nomesas « la trezoro dil Atreidi », quankam lu ne plus kontenas irgo. Olim shildi ek oro akrochesis an la muri.

Ni iras dejunar ad, asertas nia guidistino, tre bona restorerio ube venis en la pasinto famozi ed inter altri prezidanto George Walker Bush. Fakte ol esas agreabla ed eleganta manjerio, ma la repasto hike havas nulo aparta meritanta laudo.

Fininte la repasto, ni departas a la urbo Nafplio, qua pos la sendependeso di Grekia (1829) esis dum kelka yari (til 1834) la chefurbo di ca lando. Nafplio esas eleganta, bela ed agreabla urbo an la marbordo. Ol havas ula simileso kun la vilejadala loko Saint-Tropez en sud-Francia (eleganta vakancala rezideyo por tre pekunioza homi same kam por artisti). En ol esas stradeti anciena tipale Greka, bone mantenata e neta, en bona stando. En una de ita stradeti me sucesis komprar KD diski di la « rock'n roll »-anta monaki quin me aludis en la supra artiklo. Ma ico ne eventis sen

desfacilaji, nam la vendisto ne komprenis la Angla e me uzis Greka vorti : - Kaloyeri me rock'n roll ? parakalo. Lore il trovis senfriste to quon me deziras, ma il adjuntis : - En la Greka ni dicas « oi eleftheri » (la libera homi, monaki). Tale me povis konstatar ke la Angla ne esas utila omnaloke ed lo esas tre bona kande onu savas sat multa vorti

di la lokala idiomo en lando quan on vizitas od ube onu sejnoras.

Plu tarde ni iris a la antiqua teatro micirkla en libera aero di Epidavros. Nia guidistino explikis a ni ke la anciena Greki konstruktis ol talmaniere ke lua akustiko esas tote eceptala, ed ica ecelantoso dil akustiko esas aparte fokaligita ye centrala punto di la teatro. Athena iris a ita loko e lore kande el interfrapis sua manui la audebleso esis extraordinare bona, kande el desproximeskis de ol la forteso dil sono

deskreskis rapide. Itere vehante en la autobuso, ni povis admirar defore la splendida e luxozo urbo Epidavros jacanta inter maro ed alta kolino kovrita per arbori ed abundanta vejantaro. Regretinde ni ne povas haltar e vizitar olu.

Dum nia vehado-tempo la guidistino parolas a ni pri fakti e donataji di la Greka socio. Ni tale saveskas ke la maladeso-asekuri dependas de onua profesiono, ma anke interesiva fakto esas ke, asertite, danke la asekuri, la flegi en la Greka hospitali esas gratuita. E, precipue, ke ica flegi esas bonega ed el raportas a ni la kazo di Kanadano qua mustis operacesar pro grava sanesala afekto en Greka hospitalo e, komplete risanigita, deklaris pose, ke la hospitali Greka furnisas la sama kuracado, kun ecelanta mediki, kam la maxim moderna hospitali en Kanada ed esas gratuita dum ke en Kanada oli esas pavorigante chera. Forsan, kelka lekteri di KURIERO INTERNACIONA povus eventuale interesesar pri medicinala voyajo a Grekia...

Fine ni retrovenas a « kinetta beach » per surirar la ponto dil kanalo di Korinthos.

Ye la 31ma di mayo, merkurdie, dio sen exkurso e repozo en la hotelo.

Ye la 1ma di junio, jovdie.

La exkurso-programo previdas krozado a la insuli Aigina, Poros ed Hidra. Nia unesma vizito en la insulo Aigina vidigas da ni bela e verda pejzajo insulala e ye la fino di nia sejorno, ni vizitas splendida katedralo ortodoxista dedikata a santa Nektarios. Nektarios esis Siriana monakulo qua finis sua vivo en monakerio dil insulo Aigina ye la komenco dil XXma yarcento. Do, il esas recenta santulo, ma il facabis multa mirakli e risanigis ofte maladi. La katedralo-internajo esis tre agreabla e bele ornita per skultita moblaro, precipue eleganta stuli sur qui graburesis la dukapa aglo, simbolo dil Bizancala imperio e dil ortodoxa Eklezio. Plu tarde, ni iras a desleda anciena e komercanta stradi. En desnova portuala drinkerio, ni manjas delicoza acesorajo quan la Greki nomizas « mezedes » e qua konsista ek marala produkturi. Ol akompanesas per glasedo de « ouzo » (anizizita aperitivo).

Dum la posdimezo, ni vizitas la insuli Poros e Hidra. Ni povas ankorefoye vidar bela anciena stradi Greka. En una di ta stradi, me vidas bone provizita ed interesiva libri- e jurnali-vendeyo. La libri kun lia bela Greka literi tre atraktas me, ma ho ve ! se me ofte komprenas la tituli, me ne savas sat bone ica linguo por komprenar fluante longa teksti. Ico esas tante plu regretinda ke me remarkis okultismo-libro pri la vivo di Apollonius di Tyane (famoza Greka magiisto vivinta dum la 1ma yarcento pos Kristo). Retroirinta en la navo, pos kelke tro abundanta dejuno, ni juas tre melodioza muziko tipale Greka, quan la turisti kustumale ne konoceskas. La Greki izolita de Occidento dum la Mezepoko e dum la periodo dil Turka dominaco kompozis muziko qua esas tre orientala ma kun propra Bizancala traiti. Li ne konocis ula Greka Mozart o Beethoven, ma li havas lia klasika ed eleganta muziko, tre agreabla por audar e qua samatempe esas exotika a ni. Ni experiencias marveloza atmosfero e langoroza, sensuala melodii qui pensigas pri oriento ma qui havas samatempe delikateso Europana e Slava vivozeso. Nia Greka hosti savigas da ni, ke, kande on komencas audar muziko e dansar en Greka amuzeyo, on klamas kore e laute : opa ! por manifestar sua entuziasmo. Ico igas me ridetar, nam « opa » en la familiara Germana linguo signifikas : avulo !

Me aludis pri Slavi ye kelka linei supre, reale kelka Rusi esas anke hike e partoprenas Sirtaki-dansi. Amuzive, kande me audas Rusi diskutar, me havas l'impreso ke li parolas ulaspeca arkaika e rustika formo di la Greka linguo. La navo-vehado tale

pasas agreable kun spektakli e muziko dum plura hori. Ni, fine, retrovenas gaye a nia klubo- hotelo.

Ye la 2ma di junio, venerdie.

Ni departas sat frue matine. Nia guidistino di ca dio impresas me kom tre inteligenta persono, ma diferante de la altra guidisti elu ne savigas lua premono. Nia exkursokopo esas la ruini di Delfi ube esis templo dedikata ad Apollon ed ube la Pithia predicas la futuro di homi e civiti danke la orakli qui inspiresis ad el da la Deo. Ni havas longa vehado-tempo e ni povas vidar splendida pejzaji, precipue esas videbla la Monto Parnaso qua ankore kovresas per kelka nivuro. Ante arivar a Delfi, ni trairas charmiva vilajo qua esas loko ube pekunioza Athinani venas praktikar vintrala sporti kande esas la sezono. Esas kelkete amuziva a me, pensar ke malgre la tre varma klimato di Grekia, ed icadie ni havas ja probable 35°, on povas havar nivo abundanta e koldeso dum la vintro. La cielo esas senkompate blua e sunoza, ma pro ke ni esas en montoza regiono sur altajo ni havas kelke fresha aero qua igas la varmeso plu tolerebla. Cetere en nia turismala autobuso, la guidistino savigis da ni (aludante la Greka klimato) ke pro la kelkafoye tre kolda vintri (Grekia esas ya montoza lando) singla hemo posedas centrala varmigo (central heating, Angle) por la vintro e klimatizilo (air conditioning, Angle) por la somero. Tale, la Greki esas plu progresinta kam ni Franci, carelate, nam se ni havas centrala varmigo por kombatar la kolda vintrala temperaturo, ni ne esas suficante sagaca por instaligar klimatizilo, pro ke, til nun, ni havis someri kun mez-valora varmeso, ma evidente pro la globala pluvarmigo ica situeso chanjas e ni agus saje per imitar la Greki icateme.

Me volas dicar kelka vorti pri la impreso quan facis Grekia a me. Me lektis en voyajolibri dil XIXma yarcento, ke Grekia esas nemezureble mizerosa e dope restinta regiono di Europa. Ankore en libri dil mezo dil XXma yarcento, la autori asertis ke Grekia esas multe plu povra, barbara ed Orientala kam Europana lando. Komence dil yari 1990, konocato vizitinta Athina dicis a me ke Grekia esas vere tre povra lando. Me, ja, kelka yari ante nun, vizitis Kretia, qua esas sat prosperoza, ma me lektis ke ol sempre esabis prosperoza insulo (ecepte dum la Turka okupado). Ma cafoye vizitante, la regiono di Athina e Peloponesia, me devis agnoskar ke Grekia havas la prospero-nivelo di west-Europa, quankam ica prospero esas, probable, tote recenta. Anke, la Greki esas tote Europeanigita e nule Orientani, malgre ke la forta prezenteso dil ortodoxa Eklezio en la vivo dil Greki esas ulo aparta netrovebla altraloke en west-Europa. Omnube esas moderna domi e moderna o modernigita anciena urbi ed ica lando havas infrastrukturi qui esas same bona kam en irga lando di west-Europa.

Versimile la adhero ad Europana Uniono e la Olimpiala Ludi di 2004 en Athina havis profitoza konsequi por ica lando, qua semblas ne nur esar prosperoza ma, ultre lo, bone funcionar. Ma ica bona stando havas anke lua detrimenti, nam la amasala enmigrado qua esas tante minacanta por la equilibrio e la identeso di west-Europa koncernas samamaniere ica lando. Me astonesis saveskar ke esas Polona enmigranti ibe, generale bone prizata dal aborijeni cetere, pro ke li esas laborema e bone instruktita profesionale. Ma ico surprizas e pensigas : quale explikar ke lando qua havas abundanta naturala richaji provizita per inteligenta e laborema popolo tale qua esas Polonia, povas koaktesar sendar sua filii ad ankore, tre kurtatempe ante nun, povrega lando sen richaji altra kam lua komerco-habileso e turismo tale qua esas Grekia ? La respondo ne esas tre flatera por la recenta pasinto di mez- ed est-Europa.

Pose ni arivas a la muzeo di Delfi e ni admiras lua splendida skulturi, ma to quo men maxim forte impresas esas la belega vidajo, nome onu havas monti-peizajo tre verda ne indijanta arbori sub bluega firmamento ed afabla suno. Semblas a me ke ica peizajo esas unika en la mondo, e me bone komprenas la sacerdoti di Apollon qui havis la genioza ideo selektar tala loko por lia kulto. Ja lua beleso quaze deala esis suficanta por atraktar

turismo, olqua en ita fora tempo esis precipue religiala. Nia guidistino konstatigas da ni en la muzeo ke la Greka skultarto ante divenar klasica esis forte influata da Egiptia e vidigas da ni la statui di du fratuli en tala stilo. Kelkete plu fore, inter altri, ni admiris la statuo di Antinoos qua esis belega Greka yunulo favoratulo di Imperiestro Hadrianus. Pos lua suocidala morto, la Imperiestro deigis ilu e skultigis statui di lu, olqui difuzesis tra la tota imperio Romana.

Fininte la vizito muzeala, ni iras a simpla restorerio e ni manjas en libera aero sur teraso ombrizita e bone shirmita kontre la suno. Tale, sen klimatizilo, ni juas agrebla temperaturo e ne sufras pro la varmeso. La repasto esas simpla ma bona e tre saporosa, ed ico esas ulagrade surprizo por ni, nam kelka dii antee, quale me mencionis lo, ni iris a restorerio, asertite tre famoza ma ube ni ne opinionis ke la nutrivi esis aparte saporosa, ed hike en tote ordinara, quankam agrebla repasteyo ni juas la rezulto di ecelanta koquarto Greka. Nia samtablani esas Franci, qui venas de la tre fora insulo e Franca transmara teritorio Nova Kaledonia. Li naracas a ni, ke kande li voyajas a metropolala Francia li mustas subisar avion-vehado qua duras dum 24 hori. Quala hororajo ! Dejuninte, ni retroiras a nia klubo-hotelo, ma survoye, segun deziro da la plu multa pasajeri, ni haltas en la pleziva vilajo ube la Athinani praktikas la vintrala sporti e quan me ja supre mencionis. Ni facas kelka fotografuri. Plu tarde ni itere haltas en magazino ube ni kompras suveniri. Me aquiras bela kopiuro di ikono Bizancala, imituro di anciena Greka moneto-peco arjenta e pladeto reprezentanta la mitala persono Adonis. Fine, pos plezanta ekurso e vehado, ni atingas itere «kinetta beach».

Ye la morga dio, ni retrovenas avionale a Paris, sen irga altra problemo kam la sorgoza e desagrebla explorado dil pasajeri e lia bagaji che la aeroportuo di Athina. Me naracas a mea plu yuna kompani ke me konocabis tempo, dum la yari 1960, kande onu povis voyajar avionale sen experiencar irga esploro, nam la sempre minacanta terorismo quan onu subisas nunatempes ne existis lore. Mea juniora akompananti povas nur envidiar ed havar kelketa nostalgio pri ita parfinita e fortuneza epoko.

En Paris, me ritrovas rapide mea kustumi e me konstatas plezure, ke se la cielo esas sunoza, la temperaturo esas tre milda, multe plu tolerebla kam la tro varma klimato di Grekia. Desfortunoze, kelka semani pos lore, ni sufros pro kanikulo quaze Greka, ma ni ne povas previdar lo. Omnakaze, duminstante, me povas fine havar la agrebla juo askoltar la diski di mea « rock'n roll »-anta monaki. Me ne deceptesas per ica aquirajo, qua povas memorigar Grekia da me dum longa tempo.

MEZEPOALA MEDIKI, LIA HABLESO KOM HERBORISTI

En la peizajo di anciena hospitalo di Soutra proxim Edinburgh, Skotia, diversa exkavuri revelas ke la Mezepokala monaki rezidanta ibe savis praktikar multa medikala kuraci. Li uzis herbori ed anke povis tranchar membri, facar medicinala implementi, efektigar parturo, haltigar skorbuto e mem havis kuraco por kombatar la rezulti di alkoholo-eceso.

Una de lia kapablesi esis lia profunda savo di la kuraciva povi di diversa herbori, exemple, la uzado di opiumo por nesentivigar la doloro e herbora medikamento qua ekpulsis parazita vermi de l'intestino. Evidente lore existis religiala regulo qua interdiktis a monakuli helpar irgar procedo pri parturo, tamen la ciencala esploranti trovis rezidui di la fungo

Ergoto e junipero-beri. Ita herbori evidente kuracis (ma posible nelegale) desfacila parturi, nam en proxima loko on deskovris la korpi di naske-mortinta infanti qui apogas ita hipotezo.

Plusa trovajo esis amaso de kreso olqua esas forta provizero dil vitamino « C », asociita kun multa individuala denti. La monaki savis ke la vitamino « C » di la kreso esas povoza kuracivo dil skorbuto di qua un de la simptomi esas la falo e la perdo di denti. En la dren-tubi esis rezidui di cikuto, t.e. potenta anesteziivo quan la monaki sendubite uzis dum la tranchado de membri.

Doktoro Moffat, la administranto di la exkavadi asertas ke la priherbora savo dil monaki esis tre vasta e ke mediki di nuna tempo profitus avantaĵoze di tala scienco e kurac-metodi.

Hazarde, en jurnalo me lektis ke animala semblas havar sekura instinto por serchar apta kuraciva herboro se li maladeskas. Exemple, chimpanzei kun stomakodoloro mastikas la medulo di la planto *Vernonia amygdalina* (« Bitra-folio »). La habitanti dil sama regiono kam la dicita simii anke uzas ica planto kom kuracivo kontre malario, spasmu en la stomako e paraziti en l'intestino. Expertizisti studiis ta medicinala planto dum kinadek yari e recenta analizo montras en ol 13 nova kemiaĵi, ofte kun terapiala valoro.

Altra deskovruro esas la herboro-elemento « saponin » qua supresas la kancerala celuli e la herboro *Trichilia rubescens* quan chimpanzei manjas en la skopo evitar la malario. Plu remarkinda esas la medicinala planto *Aspilia* qua, pro piloza folii, skuras la intestino e forprenas diversa paraziti.

Evidente, multa animala medikamentizas su, mem raupi qui manjas venenoza herbori por mortigar danjeroza paraziti. Tamen, tala kuracadi ne esas sempre apta por homi. Existas kredo ke se irga herboro ne esas nociva ad animala, ol esas tote apta por ni. Tala supozo esas danjeroza pro ke altra substanci qui protektas ica herboro forsan perturbo nia metabolio.

Esas plu bona kande kemiisti analizas la medicinala planto por trovar la aganta reaktajo, qua per higienala procedo, posibligos korekta dozigado e kuracado. Nia tasko esas ke ni mustas atencar la historiala procedi e deskovri, sorgoze examinar la kustumi di altra homala rasi ed animala ed urjante explorar la herbori ed arbori qui ankore existas, ante ke oli desaparos por sempre.

Citaji : B.B.C. The Independent - Da R.A. Stevenson

EKOLOGIO-EKOLOGIALA AGROKULTIVO: LA METODI JEAN PAIN

Sube raportesas la extraordinara aventuro di Jean Pain e di lua famoza deskovrajo, nome la »busho-dungo«, t.e. ekologia e spariva maniero valorizar la rezidui trovebla en la suba busharo.

Dum la yaro 1964 Jean Pain e lua spozino Ida instalesas en la « Domeno dil Templani » en Villacroze, departmento Var, sud-Francia. Lore li komisesas mantenar en bona stando ica domeno di qua la areo esas ye 240 hektari. Kambie, li darfes uzar lia cirkumajo por produktar lia nutrivi. Li atribuas a su kom skopo vivar harmonioze kun la naturo qua cirkondas li. Li entraprezas diversa kultivadi ed edukas kaprinitrupeto, qua adportos la necesaji por aceptebla vivo italoke. Jean Pain qua interesesas pri tre multa kozi dedikos su ad omnaspeca experimenti, qui omna esas extraordinare interesiva. Il « kultivos » hundo-herbo, il « edukos grilii-talpi » edc. Ica experimenti ne realigasas hazarde, ma por satisfacar lua deziro lernar e savar. Fine Ida e Jean Pain kultivas lia gardeno ed « edukas kaprini ». Pro ke Jean Pain deziras ke lua kaprini esez en ecelanta sanesala stando, il okupesas tre sorgoze pri lia litiero e konsumas multa palio. Ita litiero, kompreneble, transformesas a naturala dungo ed ica naturala dungo uzesas por fertiligar lia kultivi. Regretinde la palio esas tro chera por lia mikra budjeto.

GENIOZA IDEO

Uladie Jean Pain rezolvas uzar la cirkondanta busheti, qui kustus nur la esforco por rekoliar oli e remplasigas pokope la palio. Kande il uzas ica nova litiero sur lua kultivi, il remarkas klara amelioro di oli. Lor lua reflekti en mediteraneala foresto, il facas a su la questiono : quale ica foresto povas kreskar sur tante povra suli ? Il penseskas ke forsan, lo esas la rezidui produktita dal bushi e dal foresto qui esas la fonto di ca forestala fertileso. E, probable, lo esas la kontributajo di ca bushi en la litiero di lua kaprini qua genitas plusa avantajo por lua kultivi. Il rezolvas tainstante probar realigar naturala dungo kompozita nur per busheti rekoltita en suba foresto. Pos grandanombra experimenti e tastadi, il sucesas unesmafoye realigar naturala dungo kompozita nur per bushi ed aquo. Il ne ja savas ke il jus inventis extraordinara naturala dungo kun nekredibla kapablesi.

VALIDIGINDA REZULTI

Lo esas en 1969 kande Jean Pain aplikas sur sua gardeno, unesmafoye, « bushodungo » quan il jus fabrikis. La rezulto esas spektaklatra e astonas la kelka personi venanta vizitar lu por komprar lua kaprino-fromaji, olqui, koncerne oli, esas vera gastronomiala maestro-verki. Inter ica vizitanti esas Henri Stehle, direktero pri ciencala serchado che la regionala reprezenterio di la nacionala Instituto pri agronomiala serchado di Antibes. Henri Stehle, kompreneble, esas tre astonata per la rezulto quin Jean Pain obtenis danke ica unesma apliko di « busho-dungo ». Ma, kom ciencozo, il remarkigas afable da lu ke la eceptala qualeso dil sulo sur qua Jean Pain instalabis lua gardeno havas forsan ula relato kun la rezulto. Ulte lo, oportas

verifikar kad ica eceptala rezulto povas riproduktesar altraloke. Audinte ico, la propramo di Jean Pain kelkete vundesis.

GARDENO SUR ARDOROZA ROKAJO

Lore lu rezolvas serchar en lua domeno loko ube nur la efekto di lua naturala dungo esos evidenta. Ed en 1970 Jean Pain instalas experimentalala gardeno sur altajo di ca domeno, ube nulo kreskas, pro ke ol brulesas dal suno dum la somero ed ube aquo ne trovesas naturale. Ico esas la somito di kolino. Ta loko ye 200 til 300 m² esas nuda e sen irga vejetantaro. La sulo esas kalkoza sablo, qua deklaresos, per analizo, tote neapta por irga kultivo. Ne esas disponebla aquo en la proxima cirkumajo. Ica spaco esos nur desinkombrita de la dika stoni povanta esar obstaklo a la kultivado e mikra quanto de maturega naturala dungo mixesos kun la unesma sulala centimetri. Sep centimetri de « busho-dungo » nova estalesos e kovresos per 10 cm de sika herbi. Quik de la unesma yaro, la rezulto esas olti qui expektesis. La legumi kreskas harmonioze ed abundanta produkturo esas rekoliebla. Ol mem povas komparesar kom samanivela ad olta di bonege sorgata gardeno jacanta en fundo di valetto. Tamen hike eventas nul aquizo, nula senherbigo, nula kemiala uzado, nula sulolaboro, nur « busho-dungo », semado, plantacado e... rekolti. Jean Pain kontentigesas per la rezulto di lua experimento ed ica omno povabus ne havar aparta konsequo, nam Jean Pain nule deziras singladie acensar la kolino por rekoltar la legumi quin il deziras konsumar.

LA NOTORESO

Yes, ma neexpektite, uladie jurnalisto dil jurnalno LE PETIT PROVENÇAL renkontras lu sur la voyeto qua decensas a la anciena konstrukturi erektita dal Templani (1) dum la XIIma yarcento, nome il havas la espero obtenar de Jean Pain permiso redaktar artiklo pri lua famoza preirinti. Jean Pain dicas ke il ne opozesas pri co, ma duminstante, dum ica varma somerojorno dil yaro 1970, lu havas « relevi » por facar sur la kolino. La jurnalisto, qua disponas libere sua tempo, rezolvas akompanar Jean Pain. Pos kelka minuti de acenso, amba viri arivas sur ica kolino-somito ube prosperas la gardeno di Jean Pain ed ube la legumi esas abundantega. La jurnalisto, qua anke esas kompetenta gardenisto, lore astonegesas per ica vidajo ed intelektas tre rapide ke ita gardeno celas ula sekretajo. Quik de la unesma expliki da Jean Pain ilua komencala raporto obliviesas e lo esos artiklo pri ica extraordinara gardeno quan il publikigos kelka dii pose. La dicitita artiklo havos efekto tam forta kam bombo ed esos la parto-punto di granda aventuro. Jean Pain esos un de la homi maxim intervjuvita en lua regiono dum la yari 1970. Kelka dii pos la aludata artiklo, la chefa redaktero dil jurnalnar-agenterio Nice Matin di Draguignan venas e redaktas importanta artiklo pri la gardeno di Jean Pain e pri lua experimento. Lore la « Metodi Jean Pain » dissavigesas e divenas famoza. Quik de ca tempo grandanombra vizitanti venos a la domeno por vidar ica extraordinara gardeno. Jean Pain mem koaktesos institucar unika vizito-dio singlamonate. Il flegos ica gardeno de 1970 til 1980. Libro « La metodi Jean Pain por alternativa Gardeno » editesas. Ok editi intersequos, lu tradukesos a kin lingui. Ica verko esas ankore disponebla.

Templani (1) :- Famoza e tre richa monaki, di qui la ordeno naskis lor la kruc-militi. Lia richaji esis misterioza, on susuris ke li paktabis kun la diablo. En 1307, la rejo di Francia arestis li e kaptis lia richaji. En 1314, la Granda Mastro di ca ordeno, Jacques de Molay, kondamnesis ye morto-puniso per fairo e perisis sur rogo. La ordeno dil Templani supresesis dal papo. Ma omnube en Europa, ica monaki poslasis traci ed on parolas pri sekretaji qui esabus ye la fonto di lia richeso.

Adapto di artiklo publikigita en la revuo BIOCCONTACT e redaktita da Etienne Bonvallet reprezentante la esquadro Jean Pain. Por ti qui havas kelka savo pri la Franca e/o la Angla, li povas regardar la retala pagino : <www.jean-pain.com>

KA LA DRUIDI ESIS DICIPULI DI PYTHAGORAS ? Da JEAN-LOUIS BRUNAUX

Segun ica arkeologiista historiisto, qua esas specialisto pri la Galla socio, la spiritaleso di la druidi povabus esar influita da un de la fonderi di la Greka filozofiala pensado.

LA DRUIDI esis stranja sacerdoti supozata posedar sajeso qua grantis a li povo super omna komparo ye la Galla socio. Kad li influiesis dal teorii expresita dal Greka filozofo Pythagoras ? Ita questiono egardesas tre serioze dal arkeologiisto ed historiisto Jean-Louis Brunaux en lua maxim recente redaktita libro : *La Druidi, filozofi che la barbari. « De la tempo di Caesar til nia epoko, la historiisti, geografiisti e specialisti pri religio trublesis dal druidi, quaze li ne savus quale traktar li. Kad altraloke onu ultempe vidis sacerdoti esar judiciisti, imperar a la politikisti, edukar la yunaro sen tamen serchar instalar teokratia ? »*, tale skribas la auro, qua dedikis grandanombra verki a la Galla civilizo.

KOMUNA KREDI

Segun Brunaux, Caesar ipsa, qua tamen priskribas detaloze la rolo dil druidi en lua libro *la Gallia-milito*, mingrandigis la importo di lia filozofiala pensado. Ne nur pro ke il interesesas poka a lia « barbara » kulturo, ma precipue pro ke la druidi quin ilu konocas, tote aparte la famoza Diviciac, federito dil Romani ed amiko di Cicero, ne esas apta reprezentanti dil druidismo existinta lor lua granda epoko, olqua prosperis en Gallia inter la Vma yarcento a.K. e la IIma yarcento a.K. Por studiar serioze la druidala fenomeno, oportas retroirar plu fore aden la pasinta tempo. « *La unika savoza, qua bone intelektis lia plaso en la Galla socio, esas la Greko Poseidonios di Apameia* », tale explikas s-ro Brunaux. Kom dicipulo di Aristoteles, Poseidonios di Apameia esas Greka erudito, samatempe filozofo e matematikisto, ilqua voyajis en

Gallia ye la Ilma yarcento ante Kristo e lu redaktis grandanombra verki en qui lu studias omna aspekti dil Galla kulturo. Quankam il opinionis ke la Greki esas la reprezentanti dil suprega civilizuro, il ne desestimis la habitanti di Gallia tante plu ke ici laste nomita esis filhelena ! Nome, la Galli, ye la Ilma yarcento a.K., irabis til Delfi ube li esabis facinata per la Greka religio. Talgrade ke aparas la questiono pri influo del Greki a la Galli, precipue tra la docado da Pythagoras , nome lu esis filozofa, qua, quale la druidi, revelis lua sekretaji, nur ad « iniciiti ».

Ula nombro de metafizikala kredi komuna justifikas la komparo inter la druidi e Pythagoras. Inter oli, la ideo nereprezentar la dei, la intereso pri la nombri e la matematikala legi kom expresuri di lo deala, la inklino a la divinado ed a la auguri. Tandem, la Galli kredis la realeso di la metempsikoso. La salvo dil anmo e la nemortiveso, quin onu ganis per esar heroala lor la kombato, signifika la fino dil « riinkarnaci », koncepto qua esis anke plusa ideo komuna kun la Pythagoras-ani. Segun Jean-Louis Brunaux, ica similaji nule konformesas a la opiniono quan onu havas, generale, pri « barbara » Galli, od anke pri Galli neapta pri abstrakto o mem pri « Kelteso » hermetika a la extera influo.

Adapto segun artiklo publikigita en la diala jurnalulo LE FIGARO ye la 7ma di septembro 2006 e redaktita da PAUL-FRANCOIS PAOLI

L'ILIADO DA HOMEROS

Rezumo di lo preirinta : *Kom deala puniso mortigera epidemio plagas la Akhaiani. Granda disputo eventas inter rezo Agamemnôn e la heroulo Akhillevs. La heroulo mustas cedar...*

Tale lu parolis dum lakrimifar. E lua matro veneracinda audis ilu, sidanta funde dil abismo, apud lua olda patro. Lore, quik, el emersis de la maro blanka, quaze nubo; e, sideskante opoze a lua filiulo qua ploris, elu karezis il permanue e parolis a lu :

- Filio mea, pro quo tu ploras ? Quala bitreso eniris tua anmo ? Parolez, nulon celese, por ke ni savez amba.

Ed Akhillevs di qua la pedi kuras rapide parolis kun profunda sospiro :

- Lon tu savas; pro quo dicar a tu to quon tu savas ? Ni iris kontre Thèbè la santa, qua esas la urbo di Etiôn, e ni spoliis ol, e ni forprenis omno de ol; nome dil Akhaiani la filii partiginte la raptaji, donacis a l'Atréida Agamemnôn Khryseïs qua havas bela vangio. Ma balde Khryseïs, sakrifikisto dil Arkisto Apollôn, venis a la rapida navi dil Akhaiani, qui surhavas bronza vesti, en la skopo retrokomprar lua filiino. Ilu portis la nemezurebla preco di la liberigo, ed, en lua manui, esis la bendeti dil Arkisto Apollôn suspendita a la ora ceptro. Suplikante, il pregis omna Akhaiani , e precipue la du Atréidi, princi dil populi. Lore omna Akhaiani, per favoroza rumori, volis ke on respektez la sakrifikisto e ke on recevez la splendida preco. Ma ico ne plezis a l'anmo dil Atréido Agamemnôn, ed il departigis lu shaminde per violentoza parolo. Konseque, la iracigita oldulo foriris. Ma Apollôn exaucis lua deziro , nam il tre

afecionas ilu. Il sendis kontre la Argiani mala flecho; e la populi perisis amasale; e la flechi dil Deo sisit tra la vasta armeo Akhaiana. Saja divinisto interpretis en la « agora » la sakra volo di Apollôn. Quik, kom la unesma, me volis ke on kalmigez la Deo. Ma la iraco kaptis la Atréido, e, subite staceskante, il dicitis minaco qua nun efektigesis. La Akhaiani, qui havas kurvigita brovi, duktis la yuna virgino a Khrysè, sur rapida navo, ed adportas donaci a la Deo; ma du heraldi jus forduktis de mea tendo la virgino Brisèis quan la Akhaiani donacis a me. Koncerne tu, se tu volas lo, sokursez tua amata filiulo. Acensez al Ouranos Olimpala e suplikez Zevs, se ulatempe il esis favoroza a tu pro tua paroli o pro tua agi. Ofte me audis tu, en la patralla domi, kande tu dicitis ke, sola inter la Nemortivi, tu evitigis mala fato a la Kroniôn (1) qua amasigas la nubi, dum ke la altra Olimpani, Hèrè e Poseidaôn e Pallas Athènè volis katenizar lu. E tu, ho Deino, tu adkuris, e tu liberigis lu de lua kateni, per advokar en la vasta Olimpo la giganto ye cent manui quan la Dei nomas Briaréos, e la homi Aigaiôn. Ica laste dicitis esis multe plu forta kam sua patro, ed il sideskis, superba pro sua glorio, apud la Kroniôn; e la felica Dei divenis teroroza pro ico e ne katenizis Zevs. Nun memorigez ico da lu; implorez lu; e ke lu agez talamaniere ke lu helpez la Troiani, e ke iti retropulsez, per granda masakro, la Akhaiani kontre la maro ed aden lia navi. La Argiani juez lia Rejo, ed utinam* l'Atréido Agamemnôn, qua imperas til fore, sufrez pro sua kulp, quoniam* il ofensis la maxim brava de omna Akhaiani.

E Thétis, plorante, respondis a lu:

- Ho ve! Filiulo mea, pro quo me genitis e nutris tu por mala destino! Ho! pro quo tu ne restis en tua navi, tu esus adminime kalma e sen lakrimi, pro ke tu esas vivonta nur dum poka tempo! Ma yen tu esas tre desfelica e baldege mortonta, pro ke me genitis tu en mea hemo por mala destino! Tamen, me iros a la nivoza Olimpo, e me parolos a Zevs, qua joyas pri la fulmino, e forsan il askoltos mea supliko. Koncerne tu, esez sidanta en tua rapida navi ed abstenez la kombato. Zevs iris, hiere, a la Okéanos por partoprenar granda festino, quan ofris a lu la nereprochebla Aithiopiani, same kam ad omna Dei sequinta lu. Ye la dek-e-duesma dio il retrovenos a la Olimpo. Lore me iros a la bronza domo di Zevs e me suplikos lu, e me opinionas ke il emoceskos pro ico.

Tale parolinte, el departis e lasis dope Akhillevs iracoza e sufranta en lua kordio ye la memorajo di la yunino kun bela zono quan on raptis de lu violentoze.

(Duro sequos)

Kroniôn (1) : Parolesas pri Zevs ipsa.

FAMOZI ED ARISTOKRATI INTERVIUVO DI BARONINO NADINE DE ROTHSCHILD

PRIZENTO : *Baronino Nadine de Rothschild naskis en modesta sociala medio familiala Franca. Pro lua beleso, charmo e talento el divenis tre prizata e famoza cinemaktorino. Plu tarde, elu mariajesis kun barono Edmond de Rothschild a qua el donis filiulo. Danke lua inteligenteso e sagaceso, elu sucesis bone adaptar su a la medio dil alta sociala klaso e dil aristokratato. Elu esas nun vidvino e lua mariajita filiulo esas brilanta e sucesoza aferisto.*

BARONINO NADINE DE ROTHSCHILD EN MEGEVE - TANTE BELA AMORAPORTO

Questionanto : Siorino, vu publikigas nova libro, qua titulizesas « Megève », che la editerio Albin Michel. Kad ica famoza ski-staciono divenis la naturala kadro di amo (ro)-raporto quan vu tre prizas.

N. de Rothschild : L'amo(ro) esas sempre to quo esas maxim precoza. Noémie de Rothschild kreis Megève e developis ica staciono. Mea spozulo e me agis nur por ameliorar ol e por esforcar plubeligar ol. La libro redaktita da me aludas eminenta personi di pasinta tempi qui poslasis lia traci ibe, kelkafoye anke lia revi, same kam ti di nunepoke qui plualtigas lua famo ed, uladie, divenos legendo-elementi.

Questionanto : Pro plura motivi, vu tre estimates dal aristokrataro same kam dal vera « Jet Set Society » danke la alta reputeso di la granda lokala vini di vua vit-agri; pro vua intereso a la piktarto e precipue pro vua komuna raciono e vua humuro. Quon vu preferas ?

N. de Rothschild : Me dicis ke precipue parolesas pri la « savoir bien vivre » (savar quale bone vivar kun altri), kun takto. Bone aceptar gastis esas arto, quan me lernis dominacar. Nome, ico signifikas savar aceptar eminenti e famozi, savar quale redaktar letro, establisar projekto por instalar gastis an la repasto-tabli e, precipue, savar quale dicar « yes » o « no », kun humuro, sen flatar o vexar irgu.

Questionanto : Parolez a me pri vu ipsa, pri Edmond vua spozulo, di qua me perceptas fotografuro sur qua vi amba radias ye quieta feliceso meze di bedaro de sunizita flori. Quale vi interrenkontris unesmafoye ?

N. de Rothschild : Ico esis la nekredibla rezulto di hazardo debata a kartomanciistino. Pos kurtatempe duranta mariajo dum nur un yaro, me vere renkontris la viro, qua esis la amoro-objekto dum mea tota vivo. Ita renkontro efektigesis providencale pro ke ol transformesis a 37 yari de komuna feliceso. Certe ni havis amoro, ma ni konstruktis ol sorgoze e kun perseveremeso. Ni tre atencis prezervar e plurichigar ol.

Questionanto : Pro quala motivo vu deziras redaktar e naracar ?

N. de Rothschild : Ico esas multe plu kam deziro, lo esas devo e felicajo, qua komencis per feino-rakonto. Kad la titulo di mea unesma libro « La Baronne rentre à cinq heures » (La Baronino retrovenas ad-heme ye kin kloki pdm) ne havas magiala efekto ? Nunadie, pos editado de plura libri, admiranto-klubo de lekterini vartas nepaciente singla nova verko mea. Lo esas anke maniero pludurigar « vivo-rakonto » reviganta altra personi kam me.

Questionanto : Pro quo vu prizas deskovrar mulieri super la komuna nivelo ? Kad pro ke eli similesas vu ?

N. de Rothschild : Quankam me esas privilejizita, me ne esas, parolante pri historiala personi, super la komuna nivelo. Ma, esas vera ke existas mulieri quin me admiras, di qui la destino esas exemplatra. Eli esas mulieri qui posedas forta karaktero de tenaceso ed heroeso. Eli tante influas la futuro. La destino di granda mulierala personi kelkafoye chanjis la historio dil mondo. Nunepoke, exemple, dum la desfacila adaptado dil islamo opoze a la moderneso, me kredas ke lo esos libera e kurajoza homini qui preparos la futuro dil Mohamedismala mondo. Me persuadesas, ke inter eli, heroala personi aparos.

Questionanto : Ica primuliera questiono esas suciego por vu. On dicis, kelkafoye, ke vu esis quaze « geisha » vivanta en la ombro di vua spozulo ?

N. de Rothschild : Se ico signifikis volar felicigar lu, certe lo esas justa. Ma, me nulatempe esis sklavigita muliero. Lor mea preirinta respondo pri la problemaro dil Araba mulieri, onu dicus prefere « dhimmi »(submisita) kam « geisha », e me nulatempe esos tale. Me establis por me projekto di vivo-idealo kom libera e responsiva muliero, e me opinionas ke me sucesas atingar ol.

Questionanto : Koncerne vua responsiveso pri la aferi quin vu jeras, e parolante pri vua humanala verki, pri vua mundumala devi e pri vua necesanta voyaji, quale vu trovas suficanta tempo por redaktar libri ?

N. de Rothschild : Parolesas pri organizo-kapableso. Me sucesas distrancar mea tempo-uzado rigoroze. Fakte ico esas la unika maniero sucesar jerar mea pasionoza amo di la vivo e la « pochettes surprises » (neprevidata eventa) di mea singladia vivo, intermitante kun « tasses de tilleuls » (tasedi de tilio-tizano, t.e. kalma periodi.)

Interviuo facita da François Celier por <PeopleAndGotha.com>

ANDORRA E LUA « AVANTAJI »

Pro lua preska neexistado di imposti, Andorra aspektas quale « mikra Dubai dil Pirenei ». Omnaloke erektesas konstrukturi. Ed anke nova chosei e tuneli kreesas. La konstrukto-febro qua atingas ica lando ne semblas esar pronta cesar.

Andorra la Vella, qua vicinasas la parokio Escaldes-Engordany e la strado-vilajo Santa Colomo, ensemble kun oli divenis unika domaro ye plu kam 25 000 habitanti. Vitro, betono, metalo e marmoro, qui uzesas por la konstrukto dil edifici e publika acensili ye la servo dil parkeyi dil urbo-mezo, donas a la chefurbo anciena di ca landeto semblanta aspekto di granda chefurbo.

Kirko "San Joan de Caselles".

En ol troveblas hoteli, butiki, restorerii e banki - Andbanc, Cr dit Andorran, Banc Sabadell, Caixa, Banc Privada d'Andorra od internaciona Banko BIBM, ube onu esas tre diskreta - videblas omnube alonge la stradi.

La ancienega « Casa de las Valls », konstruktita en 1580, esas solida montala domo kun guato-turmeto e kun ardeza tekto, ube aparas la nacionala standardo, blua, flava, reda tale ke nur lua blazono dicernigas ol de la Rumana, Moldava o Chada emblemi. Olu gastigas la Parlamento di ca lando. Lua dekoruro esas tre rustika.

Regretinde lu konkurencas per grandega blok-domo betona qua esas, en la proximajo, la siejo dil Andorrana « Govern » (gubernio). Ica mikrega Stato ye areo de 466 km², populizita per 77 000 personi, di qui nur un triimo havas la Andorrana (1) nacionaleso, to quo lokizas lu, same kam Monako e la Araba Unionita Emirii, en la kategorio di la landi ube la enmigranti esas plu grandanombra kam la « aborijeni », dum longa periodo vivis kelke extertempe, t.e. exter la granda eventi e chanji di nia planeto. Ma quik de la yari 1970, ol rajuntis por lo maxim bona e lo maxim mala la evoluciono dil cetera mondo e por profitar la moderna civilizuro. Ita « lilliput »-ala lando, tamen, esas ankore loko ube onu povas experiencar kelka restaji dil feudala epoko.

Segun legendo, Karolus la Granda (Imperiestro di west-Europa (742-814)) grantabus charto a la Andorrani por rekompensar li pro lia kombati kontre la Mohamedisti. Plu tarde la kontrolo di ca teritorio transiris a la komto di Urgel e pose a l'episkopo di lua diocezo komune kun la familio di Caboet, di qua la heredajo transmisis a la viskomto di Castelbon, fine a la komto di Foix. Ica du kunsiniori, nome la laika e l'Ekleziana, ofte afrontesis por lia yuri koncerne la vali di Andorra.

En 1278, la konflikto solvesis per la signato di « pareago », t.e. kontrato establisanta la partigita suvereneso di Andorra inter la komto di Foix e pose dil intersequanta chefi dil Franca Stato, e dil episkopo di Urgel en Hispana Katalunia. Ico kreis la tre aparta politikala situeso di ca landeto. Dum la sucedo dil yarcenti, la titulo di kunprinco di Andorra transmisis a la reji di Navara, pose, a la Franca monarki, nam la rejo di Navara divenis rejo Henrikus IV di Francia en 1589. Edikto di 1607 establis definitive la Franca suvereno e la episkopo di Urgel kom kunprinci di Andorra.

En 1793, pro la feudala origino di la ligili unionanta Andorra a Francia, la Franca revolucioneri refuzis mantenar la aparta relati kun la Andorrani e recevar lia tributo. Riestablisesis la feudala tradiciono e la kunsiniorala yuri di Francia a ca Princio da Napoleon. Ilqua, kelke yari plu tarde...anexis ol !

Nome, inter 1812 e 1814, la Franca Imperio anexis Katalunia e dividis ol a quar departmenti : S gre, Ter, Montserrat e Boques de l'Ebre. Pro ke ol esis parto dil distrikto di Puigcerda, en la departmento S gre, Andorra efacesis sur la mapi til lua oficala rinasko lor la Kongreso di Wien (1815).

En la skopo represar e kontrolar sociala e politikala agitado preirinta elekto, Franca trupi komandata da kolonelo Ren  Baulard okupis ica lando inter agosto ed

LA KASTELO BONCOURT

Poemo da Adalbert von Chamisso tradukita da Andreas Juste. Adalbert von Chamisso esis filiulo di Franca nobela familio, habitante la provinco Champania, est-Francia, qua fugis a Germania lor la revoluciono di 1789 eventinta en Francia. Ibe, il aquiris la Prusiana stataneso e divenis famoza aurore e poeto Germana. Il esis tre yuna kindo kande la revoluciono eruptis.*

Me rev ri-esar nun puero
E sukusar mea griz kapo ;
Ho nu ! del imaji lontana
Kad oblivio ne grantis eskapo ?

Saliana del fenci ombroza
Riaparas klara kastelo,
Me vidis ta ponto de petro
E ta turmi kun lia krenelo.

Leoni regard me kordiale
Del blazono super la pordo,
Me ta konocatin salutas,
E yen ke me penetr en la korto.

Hik an la fonten es la sfinxo,
E verdesas ibe figiero,
E dop ta fenestro me revis
Mea revo unesma, puero.

Me serchas nun en la kapelo
Vers la tomo dil old ancestro;
Yen ibe : l'armaro antiqua
Sempre pendas del petra pilastro.

Me povas lektar nula streki
Dil skribita lasta homajo,
E tamen klar brilas la lumo
Trairanta la bunta vitrajo.

Kastelo di mea preavi,
Fidele en la mento tu stacas,
Or tu desaparís del tero;
La plugilo sur tu nun trapasas.

Tu esez fekunda, kar sulo !
Mea benediko nun flugas
Vers tu e duople versita
Qua sur tua tereno nun plugas.

Me tamen kurajos itere,
Risizante liro por skando,
Me vagos sur vasta terglobo
E me kantos de lando en lando.

LA MISTERIO DIL OBLIVIATA VILAJO

Rezumo di lo preirinta : En 1943, viro e lua spozino iras a la hemo di olda mortanta onklulo. Li arivas a stranja vilajeto ube lia onklo komencas naracar stranja eventoj pri qui li, til nun, havis nula savo e pri qui li audas unesmafoye parolar.

Dum kelka kupleti, ni tale duris sen intervidar, elta qua esis la nevidebla kantantino e me ipsa, mixante ludale nia voci unionita a la koncerto dil uceli...

Subite me rekoliis mea desegnuri-kayereti, mea instrumenti e, perceptante ulaspeca voyeto por kaprini, quan me komence ne vidabis, me decensis ol, glitis e fine koncieskis ke me sidas sursule, ye la pedi di la nimfo di ta bosko di qua me til lore nur audis la voco.

Ni amba ridegis quik.

Koncerne me, me senfriste facinesis. Sen mem ke me pensez ristaceskar, me kontemplis la charmiva e splendida yunino qua aparis avan mea okuli quaze el esus la ipsa deino di ca loko subite videbla da me.

- Incessu patuit dea ! Me audacis sugestar a mea onklo, qua, supozeble, quale la kulturoza homi di ca epoko probable prizis la Latina citaji. Ma, pensante pri lua memoraji, il ne egardis to quon me dicis.

- Sunradio plu habila kam le altra, qua sucesabis traborar la dika foliaro chanjis a lejera oro la blonda spumo di la hari di mea aparanta yunino. La kolorizita tuko qua devis kovrar oli glitabis adsur elua nuko , ma me regardis nur lua emalia denteti deube departis quaze kloshario la delikata rido per qua el aceptis mea falo.

Lo esis elu qua kom la unesma prizentis lua manuo por ristacigar me, quankam me, lore, ne pensis pri ico, nam me volis nur kontemplar ica blondino, qua esis quaze vivanta ilustruro di mea kansono

- Me esas stulta tale ridar, forsan vu sufras, kad ?

- Tote ne, me nur glitis dum la decenso e, pro ke me havis inkombrata manui, me ne povis impedar mea falo... Ma forsan, Damzelo, vu povus informar me...ube ni esas hike ?

La jolia yunino lore semblis regardar me kun desfido :

- Vu devas savar lo pro ke vu venis til hike !

Lore me volis impresar mea dialogantino per la enunco di mea tituli e profesionala qualezi :

- Me nomesas Louis Futaies e me esas geometriisto, qua komisesas establisar la trasuro di nova chouseo iranta de Paris til Chartres e trairanta hike, me audacis asertar.

La prestijo-efekto quan me expektis pro ico ne realeskis. Nur la vorto « Paris » impresabis la junino :

- De Paris...kad vu venas de Paris ?

- Kompreneble yes, me dicis, en la skopo durar admiresar dal yuna muliero, dum ke en la realeso me venis de Châteaudun ube ni habitis mea genitori e me ed irabis nur unfoyo a la chefurbo di Francia... e nur por sejourno de du dii.

- Ho, parolez do a me pri Paris, onu dicas ke ol esas belega urbo! e me esas tante dezirema irar adibe !

- Lo esos tre facila kande la fervoyo konstruktesos, e...me havos la plezuro duktar vu adibe... se vu konsentas... me dicis dum prenar lua brakio kun timida audaco...Damzelo... qua esas vua nomo ?

- Lysiane, Lysiane de Chamou.

Dum kelka instanti ni interregardis, kambiante taceze vorti quin ni ne audacis pronuncar. Pose la okuli di Lysiane, di qua la koloro esis olta di aquamarino, vidigis desquietesko:

- Fervoyo, vu dicas, qua trairus hike por duktar a Paris, kad ? Pro quo fervoyo, kad petra voyo ne esas same bona ?

Me ridetis pro la naiva nesavo di mea nova amikino, me probis explikar ad el savoze la grande difero qua existas inter ica du komuniko-voyi. Ni esis sidanta sursule, e, sur mea kayere to me desegnis por el lokomotivi e vagoni.

- Lore, voluntez egardar ico, Damzelo Lysiane, se ni trairigas hike la fervoyo, me povos rivenar por vizitar vu... me povos duktar vu kun me a Paris...pro ke me laboras por la West-Kompanio...

Dum dicar ico, per la pretexto montrar ad el la futura voyirado di la lineo de Paris til Chartres, me prenabis la manuo dil junino e per un de lua fingri me voyajigis elu, akompanata da me, tra ita Chartres-ana ruo ube ni interrenkontrabis.

Malgre ke ol ne kustumis tala lekto, elu atencis tre grande mea expliki, kande el intelektis quala subverso la previdita trafiko adportus kun su en ica tante tranquila regiono, el regardis me talamaniere ke me perceptis ulaspeca teroro en lua okuli :

- Ka vua fervoyo trairus do mem hike, elu dicitis, t.e. tra la boski di Santa Benediktus ?

- Se vu deziras lo...Lysiane.

- Ico ne povas esar...ne mustas esar...

- Ma pro quo ? Me esperis ke...

Per salto el ristaceskabis.

- No, ico ne povas esar e mustas impedesar ! Lore repetadis Lysiane qua semblis neexplikeble pavorar,e, prenante mea manuo :

- Venez por vidar mea patro, oportas ke il saveskez !

Sen hezitar me sequis mea blonda amikino. Dum kelka tempo ni marchis tacante ; pose me audacis questionar el :

- Ka sioro de Chamou habitas fore de hike ?

- No, ye disto de apene duadek minuti.

- Ha... ma la maxim proxima vilajo jacas ye adminime ok kilometri de hike...

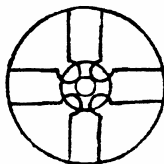
Lysiane regardis me facio kontre facio, semblis hezitar, pose, quaze konfido el susuris :

- ... La maxim proxima vilajo, yes, ma nun me duktas vu a Perrière.

(Duro sequos)

Tradukita de libro redaktita da Paul Bouchet - Inter-Kelta Arkidruido

MCLXXXIV

1184

TABLO DI KONTENAJO

Vorto dal redaktero.....	2
La trubaduri dil XXIma yarcento.....	4
Kanti-poemi dil eleftheri.....	5
Recenta voyajo a Grekia.....	6
Mezepokala mediki - Lia habileso kom herboristi.....	13
Ekologio - Ekologia agrokultivo - La metodi Jean Pain.....	14
Ka la druidi esis dicipuli di Pythagoras ?.....	16
L'ILIADO da Homeros.....	17
[FAMOZI ED ARISTOKRATI] Interviuo di Baronino Nadine de Rothschild....	18
Andorra e lua « avantaji ».....	20
La kastelo Boncourt (poemo).....	23
La misterio dil obliviata vilajeto.....	24

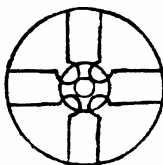
KELKA IDO-FORUMI

La precipua Ido-forumo, quankam lu ne esas bone animata esas : <ido1isto@yahoo.com>. Ye klare plu alta qualeso esas la forumo : <IdoCatalaOccitan@yahoo.com>. La jeranto di ca forumo skribas kelkafoye interesanta mesaji pri la singladia vivo, pri sporto e pri diversa temi. Ol ne esas nur en Ido , nam quale lua nomo indikas lo, on povas anke sendar mesaji en la Kataluna ibe. En ica forumo senteblesas ulo de la mediteraneala kordiala varmeso. Por la novici qui volas ameliorar lia savo di nia Idolinguo esas konsilinda adherar : <ido2erneyo@yahoo.com>. Politikumado ne esas rekomendata che ica forumo. La politikumado anke ne esas rekomendata che la forumo : <ido3stab@yahoo.com> qua animesas da me. Me esforcas havar bona kulturala nivelo kun tradukuri dil Odiseo da Homeros e di guidlibro pri Kretia qui aparas tempope folietone. Me publikigas ibe preske singladie IDALA JURNALETO. Se on esas kurioza, on povas trovar tote diferanta forumo, qua ne esas guidata da movadala Idisto e di qua la tituli di la rubriki esas en mala Ido, ma la mesaji ibe esas en korekta linguo. Yen la adreso di ca forumo : <ido4disto@groups.msn.com>.

INTERRETALA REVUI

Editerio Krayono editas la interretala revuo ADAVANE ! di la Ido-Societo Hispana, ta revuo aparas ye singla duesma monato. Olu esas trovebla che la sequanta adreso : <<http://es.geocities.com/krayono/publikaji.html>>. Ulte lo, che ta adreso on povas lektar interretala edituro di KURIERO INTERNACIONA qua havas un trimestro tardeso kompare a la surpapera edituro. Anke samaloke on povas trovar komenco di Biblioteko virtuala kun kelka Idala libreti enretigita che la supre mencionita adreso.

MCLXXXIV

1184